

22.2.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Пријем:	11 FEB 2021
Ојав.сек:	
4115113	3750

Марио Анђелић

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

02/4 број: 072/3-197/20-5
Датум: 03.02.2021. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Госпођа Наташа Тањевих
Заменица Заштитника Грађана

Београд
ул. Делиградска бр. 16

Веза: Ваш бр. 4115-113/20, дел. број 37277 од 13.11.2020.године

Поштована,

Поводом извршеног надзора Националног механизма за превенцију тортуре над принудним удаљењем странац обављеним у периоду април-септембар 2020.год., обавештавамо Вас да су пол. службеници Управе граничне полиције, Дирекција полиције, Сектора за људске ресурсе и Сектора за материјално-финансијске послове извршили одговарајуће провере, а у погледу изјашњења на ваћи део упућених препорука доставља вам се извештај начелника Управе граничне полиције.

Даље, Сектор за људске ресурсе, Центар за полицијску обуку израђује Програм стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова, који је намењен полицијским службеницима у статусу овлашћених службених лица. Програм пружа могућност да кроз тематске садржаје у оквиру сталне и додатне обуке, али и путем стручних скупова у организацији Министарства, полицијски службеници индивидуално одржавају и унапређују потребан ниво знања и усвојених вештина неопходних за законито, безбедно и ефикасно обављање послова и задатака.

Сегмент Стална обука се реализује кроз теоријску наставу која може бити обавезна или факултативна. Обавезна настава, коју чини 12. тематских јединица, организује се и реализује на платформи е-учионица Министарства, са свим полицијским службеницима. Обзиром да је Центар за полицијску обуку приликом израде Програма значајан акценат ставио на заштиту људских права, половина тематских јединица посвећена је управо унапређењу знања полицијских службеника у области заштите људских права.

У односу на ову чињеницу, током 2020.год. наставу из тематске јединице „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ похађало 30.255 полицијских службеника, из тематске јединице „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“ 30.339 полицијских службеника, из тематске јединице „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“ 30.282 полицијска службеника, из тематске јединице „Појам, препознавање и деловање полиције на кривично дело трговина људима“ 30.308 полицијских службеника, из тематске јединице „Функционисање система азила у Републици Србији“ 30.298 полицијских службеника, из тематске јединице „Полицијска овлашћења“ 30.280 полицијских службеника.

Нажалост, највећи број активности на реализацији стручног усавршавања током 2020.год. отказан је због спречавања ширења заразне болести COVID-19.

Полазници Основне полицијске обуке, која се реализује у складу са Програмом стручног оспособљавања полазника основне полицијске обуке, у оквиру модула Опште теме о раду полиције, предмет Рад полиције у заједници, људска права и кодекс полицијске етике, стичу знања о људским правима.

На крају, Сектору за материјално-финансијске послове је од стране Дирекције полиције достављен предлог потреба за 2021.год. за све организационе јединице, међу којима је предложена набавка услуге превоза, процењена вредност од 2 000 000,00 динара без ПДВ као и набавка путних листова за странце, процењена вредност 250 000,00 динара без ПДВ.

С поштовањем.

Прилог: Извештај УГП.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
 Драган Поповић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ

Управа граничне полиције

03.5.9.3. Број: 26-7/21

25.01.2021. године

Београд

РГ/лок. 407-23

ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
ШЕФУ БИРОА

-потпуковнику полиције Марији Синђелић

Веза: Ваш допис 03 број 3610/19-162, акт Кабинета министра 01 број 699/20-45 од 19.11.2020.године и допис Заштитника грађана број 37277 од 13.11.2020. године

Поводом вашег дописа горњи број и датум и Извештаја Заштитника грађана о обављеним надзорима над поступцима принудног удаљења странаца и препорукама за унапређење поступања органа достављамо вам преглед мера и радњи које су предузете по препорукама за отклањање уочених недостатака:

ИНФОРМАЦИЈА:

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информацију да ли су у обезбеђена средства за ангажовање преводилаца за потребе поступака који се воде у Прихватилишту за странце.

ИНФОРМАЦИЈА:

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информацију да ли су обезбеђена новчана средства за издавање путних листова странцима.

Ово је једна од препорука Заштитника грађана која се понавља више година уназад и за коју у протеклом периоду није било решења, односно била је разматрана сарадња са невладиним организацијама те могућност ангажовања њихових преводаца са знањем специфичних језика а за потребе штићеника смештених у Прихватилиште за странце у Падинској Скели.

Као што смо навели у претходном одговору упућеном НПМ током месеца августа 2020. године Управа граничне полиције доставила је предлог потребних средстава за потребе израде буџета Министарства унутрашњих послова за наредну 2021. годину али за разлику од претходних година сада на начин и тачно по одређеним сврхама и одређеној количини новчаних средстава предвиђених за сваку сврху појединачно (како за повремено ангажовање преводаца на различите специфичне језике у складу са потребама вођења поступка у прихватилишту за странце тако и за прибављање страних путних листова странцима које је неопходно удаљити из Р Србије) а у виду попуњених табела које смо претходно добили од стране Сектора за материјално-финансијске послове.

Будући да је израда буџета МУП-а Р Србије за 2021. годину при крају, очекујемо да по усвајању истог будемо у могућности да вам на наведену информацију адекватно и тачно одговоримо те ћемо вас о истом накнадно обавестити.

ПРЕПОРУКА:

Министарство унутрашњих послова ће све странце благовремено, а најмање 24 сата раније обавештавати о спровођењу принудног удаљења.

Наведену препоруку полицијски службеници запослени у Прихватилишту за странце у Падинској Скели су усвојили и спроводе у потпуности, с обзиром на то да се чим се прибави путна исправа или путни лист за странца смештеног у Прихватилиште, односно по добијању сазнања о тачном датуму контакта са органима суседних држава код примопредаје лица или одобрења спровођења поступка реадмисије, о томе се одмах на језику који разуме или се оправдано може претпоставити да га разуме штићеник обавештава и то неколико дана раније од дана предвиђеног за реадмисију или контакт са органима суседних држава, како би лице имало довољно времена да се психички припреми за повратак. Такође, уколико штићеник изрази жељу да контактира некога од чланова породице у земљи порекла, лицу се омогућава телефонским путем да контактира жељено лице.

ПРЕПОРУКА:

Министарство унутрашњих послова ће обезбедити континуирану психо-социјалну подршку странцима који су у поступку принудног удаљења.

Наведену препоруку нисмо у стању у целости да реализујемо будући да у Прихватилишту за странце према важећој систематизацији запослених полицијских службеника није систематизовано и предвиђено радно место психолога, те није могуће обезбедити стално присуство психолога у наведеној организационој јединици.

Налазимо и слажемо се да је наведена препорука целисходна и потребна те ћемо је као Одељење за прихват и смештај странаца имати у виду приликом давања евентуалних предлога и сугестија у некој будућој систематизацији полицијских службеника која буде креирана.

До тада, обавештавамо вас да психолошку подршку странцима које треба принудно удаљити пружају психолози запослени у Министарству унутрашњих послова, као и психолози Завода за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова и других здравствених организација.

У случајевима када је била потребна психо-социјална и медицинска подршка ради припреме принудног удаљења ангажовани су здравствени радници Дома здравља или хитна служба на аеродрому Никола Тесла - Београд.

ИНФОРМАЦИЈА:

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информације о корацима који су у међувремену предузети у циљу обезбеђивања правне помоћи странцима у поступку принудног удаљења.

У складу са ранијим препорукама НПМ и указиваним недостацима, а везано за наш прошли одговор НПМ у којем смо се обавезали да ће Министарство унутрашњих послова РС, у циљу остваривања ваше препоруке, предложити Министарству правде РС да се на оперативном нивоу успостави механизам где би се услуге адвоката који пружају правну помоћ у овим поступцима плаћале на начин како се плаћају услуге адвоката који се ангажују за категорије лица која могу бити уживаоци бесплатне правне помоћи у складу са Законом о бесплатној правној помоћи, обавештавамо вас да је дана 13.01.2021. године у просторијама Управе граничне полиције одржан заједнички састанак са представницима Министарства правде РС. Међутим, представници Министарства правде су на састанку изнели став да странци који су смештени у прихватилишта за странце не могу бити корисници услуга бесплатне правне помоћи у складу са чланом 4. Закона о бесплатној правној помоћи.

Такође, предочен нам је начин финансирања саме услуге Бесплатне правне помоћи, тј. да се средства за наведену намену обезбеђују на начин да се половина неопходних средстава пада на терет локалне самоуправе на чијој се територији и подноси захтев (што би у нашем случају било на општинама Палилула-Београд, Димитровград и Пландиште у будућности) а друга половина пада на терет Министарства правде РС, као и да већ сада постоје проблеми у пракси будући да локалне самоуправе у својим буџетима нису исказале и определиле средства за те намене.

Као евентуално решење проблема доступности бесплатној правној помоћи овој категорији лица изнели су став да се до измене Закона о странцима која се очекује од трећег квартала 2021. године, правна помоћ штићеницима одвија посредством различитих невладиних организација које поседују средства и правнике и имају искуства у пружању правне помоћи.

У вези са наведеним такође вас обавештавамо да је од стране УГП иницирано формирање радне групе за израду новог нацрта Закона о странцима у којој ће као чланови радне групе бити представници Министарства правде РС. Такође, Управа граничне полиције, а у складу са досадашњом успешном сарадњом ће благовремено извештавати Заштитника грађана о изменама које ће у овој области бити предложене, а које се односе на нормирање члана Нацрта Закона о странцима којим ће бити прописана категорија ирегуларних миграната која ће бити препозната као категорија лица на коју се одредбе Закона о бесплатној правној помоћи односе.

Министарство унутрашњих послова РС уважава препоруке и покушаће да у будућности омогући и утиче да полицијски службеници који поступају са странцима буду проактивнији када је у питању омогућавање правне помоћи сваком странцу без обзира што то није њихова изричита законска обавеза. Такође, запослени у Одељењу за прихват и смештај странаца ће у свом будућем раду настојати да на време обавештавају о предаји лица страним властима како би организације које пружају правну помоћ имале могућност да помере термин и обаве разговор са штићеницима.

ПРЕПОРУКА:

Министарство унутрашњих послова ће обезбедити да у Прихватилишту за странце свакодневно буде присутан квалификовани здравствени радник, који ће обављати медицински скрининг свих новопридошлих странаца, примати захтеве за лекарске прегледе, обезбеђивати набавку и поделу терапије, чувати медицинску документацију и надzirати опште хигијенске услове.

Имајући у виду наведену препоруку, обавештавамо вас да је Управа граничне полиције у више наврата била обавештена о овој препоруци и да се већ неколико година уназад указује се на недостатке перманентне здравствене заштите приликом смештаја и боравка лица у Прихватилишту. Разлог за наведено је чињеница да Министарство унутрашњих послова не поседује кадровске, просторне и финансијске могућности како би се обезбедило стално

присуство медицинског особља у овом објекту. Служба за странце Одељење за прихват и смештај странаца у свакодневном раду у складу са потребама лекарску помоћ штићеницима обезбеђује у Дому здравља Палилула, а по потреби лица се воде на специјалистичке прегледе у секундарне здравствене установе.

Обзиром да се препорука односи на стално присуство медицинског особља и лекарских прегледа обавештавамо вас да је дана 16.12.2020. године у згради „Палата Србије“ одржан интересорни састанак на коме су присуствовали представници Министарства здравља и државни секретар Министарства здравља где је између осталог изложен и проблем потребе ангажовања једног лекара опште праксе и једног медицинског техничара у објекту Прихватилишта за странце у Падинској Скели. Представници Министарства здравља су обавештени да се у оквиру пројекта МАДАД проширују капацитети прихватилишта за странце изградњом новог објекта који ће бити повезан са постојећим и да ће у оквиру новог објекта бити изграђена и адаптирана лекарска соба. Очекује се да ће се проширење капацитета Прихватилишта за странце у Падинској Скели реализовати до краја 2021. године. У том смислу, а по завршетку радова на проширењу капацитета, испуњење ваше препоруке у вези сталног присуства лекарске екипе може се очекивати по завршетку објекта и адаптације лекарске собе. На наведени начин, а ангажовањем потребног лекарског особља од стране Министарства здравља РС, лекарска екипа би била присутна у објекту у временском периоду од 08,00 – 16,00 часова, сваког радног дана. На састанку са представницима Министарства здравља РС је договорено да се о поменутим потребама Министарство унутрашњих послова РС писменим путем обрати Министарству здравља Републике Србије. Управа граничне полиције је, у складу са наведеним почетком јануара ове године, преко Дирекције полиције реализовала тражено. О даљим активностима у вези наведене препоруке накнадно ћемо вас обавестити.

ИНФОРМАЦИЈА:

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије више информација о начину остваривања права на телефонски разговор у Прихватилишту за странце – да ли је потребно да странци захтевају телефонски разговор и од кога, ко им то омогућава, где се обавља позив, да ли се то евидентира, колико често је могуће користити телефон, на који начин су странци упознати са овом могућношћу и друго.

Као што смо вас већ обавестили у претходним извештајима у току априла 2020. године извршена је набавка мобилних телефона са припадајућим картицама, а странцима је дата могућност да о свом трошку уплаћују допуне два пута недељно. Такође кад год имају потребу да обаве телефонски позив обраћају се полицијским службеницима у прихватилишту за странце и лицима се омогућава телефонска комуникација, уз поштовање безбедносних правила с једне стране, али и права смештених лица прописаних Правилником о кућном реду и правилима боравка у прихватилишту за странце, с друге стране. О

коришћењу телефона и остварене комуникације лица смештених у прихватилице за странце се сачињавају службене белешке које се чувају у досијеу лица.

ПРЕПОРУКА:

Министарство унутрашњих послова ће свим странцима, након што буду информисани о датуму принудног удаљења из земље понудити да о томе обавесте особу по избору.

Министарство унутрашњих послова РС уважава наведену препоруку и запослени у Одељењу за прихват и смештај странаца ће у свом будућем раду предузети мере неопходне за реализацију препорученог, односно да благовремено информишу лице које се удаљује о датуму принудног удаљења, као и да омогуће лицу да о наведеном може да обавести особу по избору.

ПРЕПОРУКА:

Полицијски службеници неће током транспорта деце која се принудно удаљују носити ватрено оружје на видљив начин.

Министарство унутрашњих послова РС уважава наведену препоруку и запослени у Одељењу за прихват и смештај странаца ће у свом будућем раду предузети мере неопходне за реализацију препорученог, односно да приликом транспорта деце, оружје које су у складу са описом свог радног места у обавези да носе, том приликом не буде видљиво деци. У том смислу напомињемо да је ватрено оружје саставни део опреме униформисаних полицијских службеника, а да полицијски службеници у цивилу, који могу бити ангажовани у поступку принудног удаљења, не носе службено оружје на видном месту.

ПРЕПОРУКА:

Министарство унутрашњих послова ће обезбедити да у поступку доношења решења о враћању:

- странац има могућност да укаже да му је у одређеној земљи прети прогон због његове расе, пола, сексуалне оријентације или родног идентитета, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења, односно у којој постоји ризик да ће бити подвргнут

- извршењу смртне казне, мучењу нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, односно озбиљном кршењу права зајамчених Уставом;
- надлежни орган оцени ове наводе странца и утврди да ли постоје разлози за забрану принудног удаљења у конкретном случају;
 - наводи странца и утврђење надлежног органа о забрани принудног удаљења буду наведени у образложењу решења о враћању.

У плану МУП-а а у сарадњи са канцеларијом УНХЦР-а је организовање и одржавање семинара и обука за полицијске службенике запослене по линији странца на целој територији Р Србије, што на локалном, тако и централном нивоу, а који се односе на сагледавање испуњености услова за доношење решења о враћању у сваком конкретном случају, имајући у виду чињеницу да је при сваком поступку доношења решења о враћању неопходно да сваки полицијски службеник сагледа и оцени да ли је испоштовано начело забране враћања (*non refoulement*) тј. да у сваком конкретном случају не постоје сметње наведене чланом 83. Закона о странцима.

Међутим, у складу са епидемиолошким мерама и ситуацијом везаном за пандемију вируса „COVID-19“ обавештавамо вас да у протеклом периоду није било могуће реализовати ову активност, те да ће у наредном периоду, у складу са околностима везаним за пандемију и могућности организовања скупова са већим бројем учесника наведена активност бити једна од приоритета, имајући у виду законске одредбе, али и вашу препоруку.

У складу са обавезом Министарства унутрашњих послова да Заштитника грађана обавести о поступању по његовим препорукама, достављамо вам припремљен одговор за Заштитника грађана у ком су наведене мере које су предузете од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, у циљу унапређења поступања органа и отклањања уочених недостатака.

в.д. НАЧЛНИКА УПРАВЕ
пуковник полиције

Миле Јанковић